

Afrapportering

Projekt Lokalsamfundets Innovationsrum

folkelab

Afrapportering, B&M J.NR.: 2011-026834
Folkelab: Lokalsamfundets Innovationsrum

Projektresumé

Som fundament for velfærdssamfundets vækst efterspørges innovation fra borgere og samfund. I den nye biblioteksmodel, også kaldet 4-rums-modellen, foreslås det, at bibliotekerne understøtter borgernes innovationslyst og -evne.

I projektet undersøges det om bibliotekerne kan blive stedet, hvor borgerskabte ideer kan udvikles og realiseres. I gennem 2 år har *Lokalsamfundets innovationsrum* således eksperimenteret med tiltag, der skal understøtte de nye krav og færdigheder, der efterspørges: kritisk tænkning, problemløsning, kreativitet, innovation, kommunikation og samarbejde.

Der er således i løbet af projektperioden blevet skabt seks forskellige eksperimenterende innovationsrum. Rummene er blevet skabt lokalt i henholdsvis Aarhus og Roskilde, med afsæt i de lokale behov. Det er blevet til seks midlertidige folkelabs: TechLab, Skrotlab, Musiklab, Makerspace i Dreamcity på Roskilde Festival, Magnetic Groove Memories, samt Aarhus Mini Maker Faire.

Rummene har fungeret som projektets grundlæggende analyse- og undersøgelsesgrundlag.

At skabe sammen med lokalmiljøet har været vigtigt for projektet. De forskellige metoder der har været anvendt til involvering og samarbejde er inspireret af d-schools designmetoder udviklet på Stanford University.

Der har desuden været afholdt en række praktikdage for biblioteksansatte via centralbibliotek.dk i forbindelse med tre af de seks folkelabs.

På baggrund af grundige analyser - byggende på et til projektet udarbejdet undersøgelsesdesign - af de seks folkelaboratorier samt projektets generelle vidensindsamling, er der lavet en række strategiske anbefalinger samt 10 gode råd til brug for arbejdet med makerkultur i biblioteker.

Lokalsamfundets innovationsrum var et to-årigt samarbejdsprojekt mellem Hovedbiblioteket i Aarhus, Roskilde Bibliotekerne samt Roskilde Universitet, Aarhus Universitet, Open Space Aarhus og INSP! Roskilde. Projektet er støttet af Kulturstyrelsens Udviklingspulje for folke- og skolebiblioteker.

Projektperioden løb fra 1. juni 2012 – 1. juni 2014.

Projektets formål

Formålet med projektet har været at sætte biblioteket i spil og definere dets rolle i lokalsamfundet, som innovationsmiljø for lokale aktører og borgernes kreative udfoldelse.

Projektet har haft fokus på at udvikle bibliotekets rum som åbne innovationsmiljøer, samt at udvikle de biblioteksansattes kompetencer som facilitatorer og makers. Undervejs er borgerne blevet introduceret til innovationsmetoder, og har fået mulighed for i fællesskab med andre at udvikle egne og fælles ideer.

Projektet har i høj grad lagt vægt på at skabe og teste i det fysiske biblioteks rum sammen med borgere og lokale aktører, samt efterfølgende at analysere det der skete undervejs. Således er forsøg med udvikling af biblioteket og bibliotekets rum som åbne innovationsmiljøer sket gennem etablering og analyse af seks forskellige eksperimenterende folkelabs i henholdsvis Aarhus og Roskilde. Folkelaboratorierne er blevet skabt med afsæt i de lokale behov og med inddragelse af lokalsamfundet, hvilket har været et omdrejningspunkt i projektet.

Brugen af d-schools designmetoder har været en inspiration i udviklingen og afviklingen af de forskellige folkelabs. Læs om designmetoderne hér: <http://dschool.stanford.edu/>

Biblioteksansatte i hele landet har haft mulighed for at kigge med undervejs i form af praktikdage i forbindelse med udvalgte folkelabs. Dette har været med afsæt i ønsket om at åbne projektet op undervejs, og skabe debat om makerkultur i biblioteket.

I projektet er der udviklet en folder med gode råd og anbefalinger til brug for biblioteker der ønsker at arbejde med makerkultur med fokus på det performative biblioteksrum. Erfaringerne fra de forskellige rum er tilgængelig via projektbloggen www.folkelab.dk

Således har projektet hele tiden søgt at være synligt og deltagende i debatten om makerkultur og bibliotekernes rolle i den forbindelse. Projektet er blevet formidlet bredt i biblioteksverden i både ind- og udland.

Projektets kernepersoner

En række personer har været involveret i projektet. Kernepersonerne har været:

Styregruppe:

Knud Schulz, chef for Hovedbiblioteket, Aarhus

Mogens Vestergaard, bibliotekschef, Roskilde Bibliotekerne

Projektejer:

Mogens Vestergaard, bibliotekschef, Roskilde Bibliotekerne

Rammeprojektleder:

Henriette Dybdal, faglig teamleder Team Børn & Unge, Roskilde Bibliotekerne

Lokale projektledere:

Jane Kunze, Team Voksen, Hovedbiblioteket, Aarhus

Louise Overgaard, teamleder Børn & Familier, Hovedbiblioteket, Aarhus

Allan Thomsen Volhøj, Team Digital, Roskilde Bibliotekerne

Projektgruppe:

Pauline Kern-Jespersen, Team Reception, Hovedbiblioteket, Aarhus

Kjartan Due Annesen, Team Voksen, Hovedbiblioteket, Aarhus

Jannik Mulvad, IT konsulent, Team Drift og Ressourcer, Hovedbiblioteket, Aarhus

Anna-Louise Klintemark, Team Drift og Ressourcer, Hovedbiblioteket, Aarhus

Mette Egelund, Team Rum & Kommunikation, Roskilde Bibliotekerne

Hanne Bjørn, Team Læring, Roskilde Bibliotekerne

Michael Lauridsen, Team Oplevelse, Roskilde Bibliotekerne

Konsulenter:

Sidsel Bech-Petersen, biblioteksudvikler, Hovedbiblioteket, Aarhus

Lotte Duwe Nielsen, biblioteksudvikler, Hovedbiblioteket, Aarhus

Stine Staunsager Larsen, faglig teamleder Team Rum & Kommunikation, Roskilde Bibliotekerne

Isabella Gothen, analyse- og evalueringskonsulent, Team CB og Projekter, Roskilde Bibliotekerne

Sanne Aabjerg Kristiansen, Team Digital, Roskilde Bibliotekerne

Følgforsker:

Birgit Jæger, professor, Roskilde Universitet

Samarbejdspartnere:

PIT, Aarhus Universitet, V. Martin Brynskov og Søren Pold
Open Space, Aarhus
INSP! Roskilde

Øvrige samarbejdspartnere:

Moesgaard Museum, Aarhus
Arkitektskolen, Aarhus
Teknologisk Institut, Aarhus
Orange Innovation, Roskilde
Roskilde Festival
Designer Rune Fjord

Organisering, konsulenter og samarbejdspartnere

Projektet har bestået af det overordnede projekt samt to lokale delprojekter. De to delprojekter bestod således af en projektgruppe på hvert bibliotek, der har stået for gennemførelsen af lokale aktiviteter og samarbejder - udmøntet i tre folkelaboratorier på hvert bibliotek.

Rammeprojektleder, de lokale projektledere og projektgruppen har i fællesskab haft ansvaret for løbende at opsamle delprojekternes erfaringer og omdanne dem til den fælles viden. Denne fælles viden er udmundet i projektets resultater og formidlings-produkter.

Projektets undersøgelsesdesign, også kaldet "Ramme for dataindsamling, opsamling og dokumentation af processer i folkelabs", har været et gennemgående værktøj i alle projektets aktiviteter - og været med til at sikre den fælles viden og analyse af de seks forskellige eksperimenterende innovationsrum (se bilag 1).

En lang række øvrige interessenter har desuden været involveret i projektet – og beskrives yderligere nedenfor.

Roskilde Bibliotekerne:

Roskilde bibliotekerne har haft projektejerskabet, herunder rammeprojektledelsen og har bidraget med konsulent i forhold til udarbejdelse af gennemgående undersøgelsesdesign til brug for analyse af projektets seks fysiske rum, også kaldet folkelaboratorier.

I Roskilde har der været nedsat en projektgruppe bestående af rammeprojektleder og lokalprojektleder og en række projektdeltagere samt løbende involvering af relevante medarbejdere i forhold til de forskellige folkelaboratorier, ligesom lokale samarbejdspartnere og PIT har indgået på forskellig vis undervejs. Roskilde Bibliotekerne har desuden været ansvarlig for etablering og vedligeholdelse af bloggen: www.folkelab.dk. Begge biblioteker har skrevet indlæg.

Hovedbiblioteket, Aarhus:

Hovedbiblioteket, Aarhus har haft en lokal projektleder og en projektgruppe, der har skabt de forskellige folkelaboratorier, der er blevet udviklet og eksperimenteret med undervejs i projektet, ligesom lokale samarbejdspartnere og PIT har indgået på forskellig vis undervejs.

Internationalt arbejde:

Projektet har markeret sig internationalt blandt andet via forskellige oplæg på konferencer mm. (se side 15-16) samt en studietur til USA, hvor der blev skabt kontakt til og videndelt med mange der også arbejder med makerkultur på biblioteker og i andre sammenhænge. Det internationale arbejde har været delt mellem de to biblioteker.

Styregruppe:

Styregruppen har sikret projektets økonomi og fremdrift. Der har været afholdt mellem 2-4 styregruppemøder årligt, hvor styregruppens medlemmer, rammeprojektleder og lokale projektledere sammen har haft fokus på projektets faglige indhold og fremdrift. Således har styregruppemøderne også fungeret som faglig sparring. Enkelte af styregruppemøderne har været halvdagsmøder med deltagelse af udvalgte konsulenter.

Konsulenter:

Sidsel Bech-Petersen, biblioteksudvikler ved Hovedbiblioteket, Aarhus og Stine Staunsager Larsen, faglig teamleder for Team Rum og Kommunikation ved Roskilde Bibliotekerne, har været knyttet til projektet som faglige konsulenter. De har løbende bidraget til projektets indhold og fremdrift i form af sparring og deltagelse i fælles evaluerings- og styregruppemøder. Desuden har de bidraget til analyse af de forskellige folkelaboratorier og resultaterne undervejs i projektet.

Isabella Gothen, analyse- og evalueringskonsulent ved Roskilde Bibliotekerne, har bidraget med udarbejdelse af det gennemgående undersøgelsesdesign, som alle seks folkelabs er blevet evalueret ud fra. Derfor har hun også deltaget ved de fælles evalueringsmøder undervejs i projektet.

Rune Fjord har deltaget som designer for Roskilde Bibliotekerne. Med afsæt i ønsket om et mobilt innovationsrum, som gennemgående ramme, designede og udviklede han et sæt mobile moduler.

Mark Moore fra Open Space Aarhus har deltaget som maker-in-residence for Hovedbiblioteket i Aarhus. Han har ud- og afviklet aktiviteter for borgere såvel som personale.

Roskilde Universitet:

Birgit Jæger, professor i teknologi og samfundsudvikling på Institut for Samfund og Globalisering, Roskilde Universitet, har bidraget med teoretisk og analytisk sparring i forbindelse med analyse og faglige evalueringer af de enkelte folkelaboratorier og resultaterne undervejs. Desuden har Birgit Jæger bidraget med viden om d-schools designmetoder. Denne viden har hun udbredt til projektgruppen samt de medarbejdere, der har bidraget til folkelaboratorierne i de to biblioteker, ligesom hun undervejs har haft fokus på brugen af metoderne i forbindelse med folkelaboratorierne, som hun alle har fulgt nøje.

Birgit Jæger har inddraget en gruppe scient adm. studerende i foråret 2013 i forbindelse med et undervisningsforløb om innovation i offentlige institutioner. Birgit Jæger er efterfølgende i gang med at videreformidle arbejdet med d-schools designmetoder i form af en videnskabelig artikel.

PIT, Aarhus Universitet:

Martin Brynskov og Søren Pold, begge lektorer ved Institut for Æstetik og Kommunikation – Participatory Information Technology ved Aarhus Universitet, har bidraget med løbende sparring i forhold til projektets kurs, herunder også kvalificering af projektets arbejde.

Undervejs i projektet har projektledergruppen og relevante medarbejdere fra de to deltagende biblioteker haft mindre workshops med PIT, med henblik på at udvikle koncepter, der har kunnet afprøves, understøtte eller udvikle projektet. Det resulterede i Magnetic Groove Memories – et innovationsrum/folkelaboratorium på Roskilde Bibliotekerne (læs mere i bilag 2: Undersøgelsesdesign rum 3 MGM) samt et lokationsbaseret værktøj, der understøttede formidlingen af Aarhus Mini Makerfair på stedet (læs mere i bilag 3: Undersøgelsesdesign rum 3 MMF).

Undervejs har forskere tilknyttet PIT formidlet projektet via forskellige artikler (Se afsnittet "Formidling af projektet side 14-17).

Øvrige samarbejdspartnere:

Forskellige samarbejdspartnere har løbende bidraget i realiseringen af de enkelte folkelabs på forskellig vis. Således har Open Space Aarhus samt Moesgaard Museum og Arkitektskolen, Aarhus og Teknologisk Institut i udstrakt grad bidraget til et eller flere af de tre folkelabs, der har fundet sted i Aarhus. Insp!, Roskilde Festival, samt Orange Innovation har i udstrakt grad bidraget til et eller flere af de tre folkelabs, der har fundet sted på i Roskilde.

Advisoryboard:

I projektets opstart samledes et advisoryboard til en workshop der kickstartede projektets faglige kurs. Advisoryboardet blev sammensat med en stor tværfaglighed for øjet og bestod udover projektets deltagere og tilknyttede konsulenter og samarbejdspartnere også af en række forskellige fagligheder med hver deres indgangsvinkel til projektets fokusområde. De nævnes hér:

Lektor i innovativ biblioteksudvikling ved, IVA Henrik Jochumsen

Initiativtager til Borgerlyst, Nadja Pass

Arkitekt og designer, Rune Fjord

Centerdirektør ved Center for Entreprenørskab og innovation, Aarhus Universitet, Flemming Kobberøe Fink.

De seks innovationsrum, de tre praktikforløb, de mange oplæg vi har holdt og konferencen har genereret en masse partnere og relationer i vores respektive nærområder samt i Danmark og udlandet. Der har været rigelig med inspiration og sparring hele vejen gennem projektet og en kæmpe stor interesse. Behovet for at samle advisoryboardet har derfor ikke været til stede efter opstarten, men enkelte deltagere fra advisoryboardet har hver især og i forskellige sammenhænge været inddraget og involveret i projektet og herigennem løbende bidraget med faglig sparring og understøttelse.

Projektets forløb og vidensindsamling

Projektet har haft to centrale aktiviteter, der har været den røde tråd gennem hele projektet. Det drejer sig om de seks midlertidige folkelabs, der er blevet skabt i henholdsvis Aarhus og Roskilde, samt de tre praktikforløb der er blevet afholdt i forbindelse med tre af de seks folkelabs.

Aktiviteterne har haft til formål, at teste og udfordre nye typer af innovationsrum gennem eksperimenter med bibliotekets rum og de biblioteksansattes kompetencer.

Seks folkelaboratorier:

Projektets primære omdrejningspunkt er de seks folkelaboratorier, der er skabt i løbet af projektet. Det stod hurtigt klart, at hvis projektet skulle teste hvorvidt bibliotekerne har en rolle at spille i forhold til innovationen i lokalmiljøet, måtte projektet have en meget lokal tilgang, der skulle afspejle sig i de seks rum.

De 3 folkelabs der er blevet skabt i Aarhus er:

Techlab, Skrotlab og Aarhus Mini Maker Faire.

De tre rum der er blevet skabt i Roskilde er:

Musiklab, Makerspace i Dreamcity, Roskilde Festival samt Magnetic Groove Memories

Se bilagene 2-7 som er undersøgelsesdesign for de seks Folkelabs. Se desuden projektbloggen www.folkelab.dk for yderligere beskrivelser af de enkelte rum.

Tre praktikforløb:

I forbindelse med Techlab, Makerspace i Dreamcity på Roskilde Festival og Aarhus Mini Maker Faire har der været afholdt praktikforløb af 1 dags varighed for biblioteksansatte i hele landet med interesse i makerkultur og digital fabrikation.

Formålet med praktikdagene var, at invitere biblioteksansatte ind for at være en del af projektet ved at give dem mulighed for at få hands on i de enkelte rum, således havde deltagerne mulighed for at bygge f.eks. en børst-o-bot, prøve en 3D printer eller bygge en forstærker. Desuden ville vi med praktikdagene gerne involvere biblioteksansatte i debatten om makerkulturen i biblioteker og bibliotekspersonalets eventuelle nye rolle som facilitator i forhold til innovationen lokalt.

Praktikdagene har alle været udbudt via centralbibliotek.dk og har haft deltagere fra hele landet.

Undersøgelsesdesign som analysemetode:

Projektet har udarbejdet et undersøgelsesdesign som gennemgående analysemetode (se bilag 1: Ramme for dataindsamling, opsamling og dokumentation af processer i Folkelabs).

Da de seks folkelabs er kernen i projektet, har det været vigtigt at sikre, at al viden og læring herfra er blevet opsamlet. Kun med en fælles forståelse og tilgang til dokumentationen er det være muligt at trække konklusioner, læring og perspektiver ud af de seks folkelabs. Derfor er alle seks folkelabs blevet analyseret og evalueret med udgangspunkt i et fælles undersøgelsesdesign.

Tre gange i løbet af projektperioden, typisk når hvert bibliotek havde afviklet et folkelab, har projektledergruppen haft et fagligt og refleksivt evalueringsmøde med deltagelse af de involverede medarbejdere fra begge biblioteker. Birgit Jæger og Isabella Gothen har deltaget i møderne med faglig og analyse-mæssig sparring.

Møderne har fungeret som læringsrum, og alle møder har resulteret i fælles refleksive evalueringer med de vigtigste konklusioner, perspektiver og den vigtigste læring (se bilagene 8-10 for fælles faglige og refleksive evalueringer, rum 1-3).

Tidsplan:

Projektet har fulgt og overholdt tidsplanen. Projektet fandt sted i perioden 01-06.2012 - 01.06.2014.

Projektets betydning for de deltagende biblioteker

Projektet har haft betydning for de deltagende biblioteker på flere måder, og de erfaringer der er gjort i løbet af projektperioden vil bibliotekerne arbejde videre med i fremtiden:

Begge biblioteker har indgået nye partnerskaber i løbet af projektperioden, og begge biblioteker har arbejdet med at udvikle medarbejderkompetencer, og afprøvet nye former for aktiviteter som en del af det performative rum. Alt sammen noget som naturligt vil indgå i bibliotekernes fremtidige arbejde.

Hovedbiblioteket, Aarhus:

I Aarhus er der indgået partnerskab med det lokale hackerspace, Open Space Aarhus, også kaldet OSAA. OSAA har været en vigtig samarbejdspartner igennem hele projektet, og begge parter ønsker at fortsætte samarbejdet, blandt andet med et ønske om at afvikle Aarhus Mini Maker Faire 2015, men også i forhold til at kompetenceudvikle personalet og skabe et link mellem den brede befolkning og eksperterne i hackerspacet.

Til Techlab indkøbte Hovedbiblioteket en 3D printer. Den bruges nu løbende til at afholde cafeer for borgerne om digital fabrikation. Open Space Aarhus hjælper med viden og reparation, ligesom frivillige eller foreninger hjælper med teknologien, mens der oparbejdes kompetencer blandt bibliotekets personale. Desuden fortsættes arbejdet med elektronik i form af Arduino workshops og introduktioner for børn og voksne.

Fra Skrotlab arbejdes videre med "hack-en-bog" konceptet i Team Voksen, hvor der arbejdes med at involvere brugerne i genanvendelse af kasserede bøger og reparation af bøger. Andre mere kreative tiltag er også i planlægningsfasen f.eks. udviklingen af "et kreativt hjørne" med blandt andet retro sy-design (re-design af aflagt tøj). Repair-café kunne være en anden oplagt bold at gribe. Konceptet blev afprøvet i Skrotlab sammen med det tekniske servicepersonale, som stillede deres færdigheder til rådighed på byggepladsen. Repair-café gør op med forbrugersamfundet og arbejder for at give folk færdighederne til at reparere centrale brugsgenstande i deres liv f.eks. computere, hårde hvidevarer, tøj m.m. (læs mere <http://repaircafe.org/>)

Endelig overvejes så småt, hvordan Aarhus Mini Maker Faire 2015 kan afvikles. Afviklingen af den første fungerede utroligt godt som en familievenlig introduktion til makerbevægelsen, gør-det-selv og digital fabrikation for alle borgere i Aarhus. I år var dér ca. 700 besøgende og håbet er, at kunne fordoble antallet ved en gentagelse i 2015.

Roskilde Bibliotekerne:

I Roskilde er der indgået partnerskab med Orange Innovation, som er en del af Roskilde Festivalen. Orange Innovation står bag Made festivalen der finder sted for første gang i august 2014. Roskilde Bibliotekerne vil deltage med en del af Magnetic Groove Memories, som var Roskilde Bibliotekernes tredje og sidste folkelab. På Made festivalen får deltagerne mulighed for at udforske opfindelser, produkter og erfaringer fra makerkulturen gennem forskellige workshops og foredrag.

En udløber fra Musiklab er Guitarlab, der har udviklet sig til at være en tilbagevendende begivenhed flere gange årligt. I Guitarlab hjælper en biblioteksansat borgerne med at reparere deres guitar eller yde hjælp til selvhjælp. Guitarlab tiltrækker borgere i alle aldersgrupper og fungerer også som platform for borgere med samme passion, og giver dem mulighed for at dele erfaringer, hjælpe hinanden og skabe nye netværk. Guitarlab er også en helt særlig begivenhed på biblioteket i forbindelse med Roskilde Festivalen, således kan lokale festivalgæster få starthjælp til deres musikalske festivaludstyr.

I forbindelse med projektet har Roskilde Bibliotekerne skabt en prototype på et mobilt innovationsrum, der er udviklet af designer Rune Fjord. Rummet består af en række

moduler og giver mulighed for at skabe skalérbare rum der støtter op om d-schools designmetoder og inviterer til innovation. Læs mere på <http://folkelab.dk/archives/1737> Rummet har været gennemgående for de forskellige folkelabs i Roskilde, og er i dag blevet en naturlig del af de mange andre aktiviteter på Roskilde Bibliotekerne. Der planlægges en videreudvikling af prototyperne med henblik på en endelig model til fleksible biblioteksrum.

Overordnede erfaringer fra begge biblioteker

Projektets samlede erfaringer er omsat i en række anbefalinger til landets biblioteker samt formidlet på www.folkelab.dk. Se afsnittet om projektets slutprodukter. Desuden er projektets erfaringer blevet formidlet via artikler og oplæg mm. beskrevet nedenfor, ligesom det også vil ske fremadrettet.

Et udpluk af de mest centrale og gennemgående erfaringer på tværs af projektet nævnes herunder (for uddybning se de fælles faglige og reflektive evalueringer, rum 1-3 i bilag 8-10):

Helt centralt i projektet har været borgernes aktive rolle og ageren med de forskellige samarbejdspartnere i de enkelte folkelabs, der netop er blevet skabt sammen med borgerne og ikke for dem.

I løbet af projektet har det vist sig, at biblioteket kan spille en afgørende rolle som relations- og netværksskaber, og at personalets rolle og kompetencer er vigtige i samspillet mellem mennesker.

Biblioteket er et offentligt sted for samtale og debat og udveksling af viden. I dag er viden noget man tilegner sig gennem hele livet, vi taler om livslang læring. Netop den livslange læring og videndeling har været et bærende element i de forskellige folkelabs, når f.eks. borgerne er kommet og har delt egen viden eller har fået ny viden.

Biblioteket har i projektet fungeret som et vindue for innovation, forestået som det sted hvor man kan blive præsenteret for innovationsprocesser, og gennem kreativitet og læring kan få mod på selv at kaste sig ud i større projekter. Man kan tale om biblioteket som de første trin på en trappestige, hvor man med hjælp fra biblioteket får mod til at bevæge sig længere op ad.

Biblioteket har også en rolle at spille, som det sted der binder den lokale innovation sammen – i flere byer er der makerspaces eller kreative huse, men mange kender dem ikke, eller ved ikke hvordan de kan få glæde af dem – der kan biblioteket hjælpe dem på vej. I lokalsamfundet er biblioteket en vigtig brobygger, og med til at forstærke de samlede ressourcer.

Endelig kan biblioteket som et fysisk rum også bruges til at skabe aktiviteter med fokus på udviklingen af færdigheder og hands-on baserede aktiviteter indenfor en bred vifte af emner. Læring finder ikke kun sted i relation til viden og dialog, men også i høj grad gennem praksis. Det er vigtigt at biblioteket også taler til de borgere, der ikke ser bøger eller computere som deres primære kilde til læring.

I guiden "Folkelaboratorier på biblioteker", der er tænkt til praktisk brug i arbejdet med makerkultur i biblioteker, omsættes de erfaringer projektet har gjort sig til en række anbefalinger og gode råd. Guiden kan ses hér:

<http://issuu.com/roskildebibliotekerne/docs/dk-folder-web/2?e=1360576/8852307>

Projektets slutprodukter

Projektet har udarbejdet forskellige pr-produkter til formidling af projektet og projektets resultater med henblik på formidling til alle landets biblioteker.

Gennem hele projektet har bloggen www.folkelab.dk været formidlingsplatform. Hér er der løbende blevet postet informationer om de enkelte folkelabs, ligesom det har været muligt at skrive indlæg og kommentere.

Guide til praktisk brug i arbejdet med makerkultur i biblioteker:

I forbindelse med afslutningen af projektet og den videre formidling er udarbejdet en guide: "Folkelaboratorier på biblioteker". Guiden fortæller kort om projektet og projektets baggrund, men vigtigst indeholder den viden fra de seks folkelabs.

Den viden bliver præsenteret som en række anbefalinger til hvorfor det giver mening at arbejde med makerkultur i biblioteker. Desuden rummer guiden 10 gode råd samt en række små historier fra de seks folkelabs.

Guiden er tænkt til brug for både bibliotekschefer og medarbejdere, der overvejer eller ønsker at arbejde med makerkulturen i deres bibliotek, men også andre kulturinstitutioner i kommunerne kan have glæde af guiden. Guiden findes i en dansk og en engelsk version, og er tilgængelig online på www.folkelab.dk.

Powerpoint-show på engelsk:

Til brug for fremtidig formidling af projektet er der udarbejdet et internt powerpoint-show på engelsk.

Blog til formidling af projektet – www.folkelab.dk:

Projektbloggen er blevet ændret i sin form efter projektperioden er udløbet. Nu kan man finde informationer om projektet, de seks folkelabs, samt kontaktoplysninger til de projektdeltagende biblioteker. Desuden er der link til guiden "Folkelaboratorier på biblioteker" samt denne afsluttende rapport.

National conference:

1.4.2014 afholdt projektet en national conference, der formidlede projektet og resultaterne samt viden om makerkultur og eksempler på andre kulturinstitutioners arbejde med makerkultur. Der var oplæg fra både ind- og udland. Programmet med link til oplægsholdere kan ses på projektbanken på Kulturstyrelsens hjemmeside <http://udviklingspuljeprojekter.bibliotekogmedier.dk/search/node/lokalsamfundets%20innovationsrum>

Formidling af projektet

Artikler:

1. Hvidlykke, John Alex: Fest for garagefuskere og hjemmeopfindere. På Lydogbillede.dk

Link til artiklen:

<http://www.lydogbillede.dk/nyheter/til-marked-for-hjemmeopfindere-og-garagefuskere/>

2. Juel, Pernille Carneiro, Volhøj Thomsen, Allan: "Man skærer da ikke i bøger, eller gør man?" I: Perspektiv, september 2013.

Link til artiklen:

<http://www.bf.dk/FagmagasinetPerspektiv/DelDinViden/Artikler/2013/8/Roskilde>

3. Juel, Pernille Carneiro: Just make it! Derfor makerspaces på Biblioteket. I Danmarks Biblioteker, nr. 2, 2014, side 34-35.

Link til artiklen:

<http://www.db.dk/artikel/just-make-it>

4. Kunze, Jane: Gør dit affald til en gevinst. I Aarhus Onsdag, 16.10.2013

5. Overgaard, Louise: Rubbish, Tech, Makerspace, Hackerspace: Maker culture has arrived in Danish libraries. The Literary Platform, July 2014.

Link til artiklen:

<http://www.theliteraryplatform.com/2014/01/rubbish-tech-makerspace-hackerspace-maker-culture-has-arrived-in-danish-libraries/>

6. Overgaard, Louise: Skrot, Tech, Makerspace, Hackerspace. I Danmarks Biblioteker, nr. 6, 2013, side 22-23.

Link til artiklen:

<http://www.db.dk/artikel/skrot-tech-makerspace-hackerspace>

7. Riis, Morten Suder m.fl.: A Dialogue on Cassette Tapes and their Memories. APRJA Journals, January 2014. Link til artiklen:

<http://www.aprja.net/?p=1627>

8. Shielder, Rikke: Biblioteket – nu også som folkelaboratorium. I Insight IVA.

Link til artiklen:

<http://www.iva.dk/omiva/nyheder/insight/12-11-22/biblioteket-nu-ogsaa-som-folkelaboratorium/>

9. Støvring, Jette: PIT digitaliserede event på Aarhus Hovedbibliotek. På AU's website.

Link til artiklen:

<http://www.iva.dk/omiva/nyheder/insight/12-11-22/biblioteket-nu-ogsaa-som-folkelaboratorium/>

Oplæg:

2012:

4.9.: Tech Talk Tuesday, Open Space Aarhus

3.10.: Oplæg for Malmø-besøgende, Aarhus

25.10.: Oplæg for kulturpolitikere ved Ørestadsregionen

10.12.: Åben idéworkshop på Aarhus Hovedbibliotek

2013:

- 27.2.: Oplæg til idésalon i Urban Media Space regi, Aarhus
- 28.2.: Oplæg til praktikforløb om techlab, Aarhus
- 15.3.: Oplæg og workshop for en gruppe scient adm. Studerende fra RUC, Roskilde
- 2.4.: Oplæg The Makers Library i Tilburg, Holland
- 5.4.: Oplæg for Iva-studerende, IVA,
- 28.5.: Oplæg for gruppe fra Kolding, Aarhus
- 17. 6.: Oplæg samt Poster Session, Next Library, Aarhus
- 23.8.: Oplæg The Makers Library på The Conference i Malmö
- 16. 10.: Oplæg The Makers Library på Carnegie: Shaping the Future
- 5. 12.: Oplæg for Värmland bibliotekerne (skype)

2014:

- 17.1.: Oplæg for Københavns Kommunes Biblioteker
- 24.1.: Oplæg for besøgende fra Gävle Regions Biblioteker, Roskilde
- 3.2.: Oplæg til temadag om makerspaces på Odense Centralbibliotek
- 6. 3.: Oplæg for studerende og professorer ved Harvard Law School i forbindelse med studietur
- 18.3.: Oplæg The Makers Library på Teknologisk Institut i Stockholm
- 1.4.: Oplæg om projektet ved projektets nationale konference: Make or die på Musicon, Roskilde
- 21.5.: Oplæg for gæster Skåne-regionens Biblioteker, Roskilde
- 12.6.: Facilitator på workshop på Fablearn conference på Aarhus Universitet
- 23.6.: Workshop og oplæg på Next Library i Chicago
- 24.6.: Workshop og oplæg på Next Library i Chicago
- 12.8.: Oplæg på IFLA Satellite Conference: "Making without a makerspace", Birmingham. Den engelsk-sprogede guide "People's labs in libraries" blev udleveret til konferencen.

Anden formidling:

Twitter:

@folkelab – 68 tweets, 72 følgere

@makerfairedk – 96 tweets, 79 følgere

@l_overgaard – løbende formidling af projektet

Facebook: <https://www.facebook.com/aarhusminimakerfaire>

Website: <http://makerfaireaarhus.dk/>

Videoklip og Tv-indslag:

1. Vild med skrot. TV-indslag om Skrotlab på TV2 Østjylland.

Link til videoklip:

<http://www.tv2oj.dk/artikel/183611>

2. Video fra Makerspace i Dreamcity på Roskilde Festivalen:

<https://www.youtube.com/watch?v=LKHntc2eYtQ>

3. Video fra Techlab: http://www.youtube.com/watch?v=iVi2J_9XZeA

4. Video fra Skrotlab: <http://vimeo.com/77030241>

5. Video fra Skrotlab: <http://vimeo.com/77029405>

6. Video fra Aarhus Mini Maker Faire: <http://vimeo.com/96108717>

PR for projektet:

- Guide til praktisk brug i arbejdet med makerkultur i biblioteker: "Folkelaboratorier på biblioteker". Guiden findes på både dansk og engelsk.

- Bloggen www.folkelab.dk : Informationer om projektet, de seks folkelabs, kontaktoplysninger samt guiden "Folkelaboratorier på biblioteker".

- Denne afsluttende rapport.

- Projektbanken, Kulturstyrelsen:

<http://projekter.bibliotekogmedier.dk/search/node/lokalsamfundets%20innovationsrum>

- Postersession på Next Library, 16.-18. juni 2013, Aarhus.

Baggrundslitteratur:

1. Anderson, Chris: Makers: Den nye industrielle revolution. Lindhardt og Ringhof, 2012.

2. Borgerlyst: Handlekraft i hverdagen. Af Andreas Lloys og Nadja Pass. Borgerlyst, 2013.

3. Make Space: How to Set the Stage for Creative Collaboration. Af Hasso Plattner Institute of Design at Stanford University, Scott Doorley, Davis Kelley, Scott Witthoft. John Wiley & Sons Inc., 2012.

Bilagliste:

Bilag 1: Ramme for dataindsamling, opsamling og dokumentation af processer i Folkelabs.

Bilag 2-7: Undersøgelsesdesigns, rum 1-3.

Bilag 8-10: Fælles faglige og refleksive evalueringer, rum 1-3.

Økonomi:

Regnskab for projektet eftersendes.